

KASTEEL d'URSEL MAGAZINE

Driemaandelijke uitgave van de Provincie Antwerpen/Kasteel d'Ursel, Hingene | 15de jaargang # 58 | mei-juni-juli 2019

BUITENGEWOON PRACHTIGE KASTEELFEESTEN

AANGEBODEN TER GELEGENHEID VAN HET HEILIG DOOPSEL VAN ROBERT, GRAAF D'URSEL * INGERICHT DOOR DEN HERTOG EN DE HERTOGIN D'URSEL

Beste Vriend,

Wie het kasteel volgt via dit Magazine, de Facebookpagina of de pers zal het zeker beamen: het is weer een bruisend voorjaar in Hingene. Na de internationale masterclass La Primavera Pianistica en het bloemenevenement Fleurs des Dames maken we ons klaar voor het kinderkunstenfestival SuperVlieg (5 mei), de voorstellingen van Circus Ronaldo (16–18 mei), twee weken met natuureducatieve lentewandelingen (3–14 juni) en natuurlijk de Kasteelfeesten (16 juni). Daarna volgt een zomer vol opendeurdagen, een zoektocht en een heuse kasteelbivak. Op de pagina hiernaast kijken we echter ook al wat verder vooruit. Dit jaar zal het kasteel voor het eerst deelnemen aan *Kerstmagie*. In 2015 organiseerde Simon de Merode, de eigenaar van het kasteel van

Westerlo, de eerste editie. In 2017 kwam het kasteel van Laarne erbij en in 2018 de kastelen van Duras (Sint-Truiden) en Vlamertinge (Ieper). Tijdens *Kerstmagie* brengt een theaterwandeling je door de versierde kamers van het kasteel. Opmerkelijk is dat alles wordt gerealiseerd door vrijwilligers. Zo werken tientallen mensen samen als acteurs, decorateurs, kostuumverantwoordelijken, publieksonthalers, cateringmedewerkers voor de crew en voor de bezoekers. Als Vrienden van het kasteel nodig ik jullie van harte uit om mee te werken aan dit unieke project en om de gemeenschap rond het kasteel mee vorm te geven. Maar eerst wens ik jullie natuurlijk een mooie lente en zomer, waarin ongetwijfeld een bezoekje aan het kasteel op het programma zal staan!

Namens de deputatie,

JAN DE HAES

bevoegd voor toerisme, recreatie- en groendomeinen

COLOFON Kasteel d'Ursel
Wolfgang d'Urselstraat 9
2880 Hingene
www.kasteeldursel.be
T 03 820 60 10
info@kasteeldursel.be
IBAN BE54091018504797
BIC GKCCBEBB

Het magazine van het Kasteel d'Ursel is een uitgave van de deputatie van de provincieraad van Antwerpen:
Cathy Berx, gouverneur-voorzitter,
Luk Lemmens,
Kathleen Helsen,
Jan De Haes &
Ludwig Caluwé, leden
en Danny Toelen, provinciegriffier

Jaargang 15, nummer 58,
mei–juni–juli 2019

Redactie: Koen De Vlieger-De Wilde en Veerle Moens,
met medewerking van Marcel De Cock en Lieven Gorissen

Vormgeving: Frederik Hulstaert

Druk: Antilope De Bie Printing, Duffel

Oplage: 5.000 exemplaren

Dit magazine werd gedrukt op milieuvriendelijk papier met FSC®-certificaat en verpakt in milieuvriendelijke folie.

ISSN 1781-4464

KASTEEL d'URSEL MAGAZINE

Blijf op de hoogte

Neem een gratis abonnement op dit Magazine via info@kasteeldursel.be of schrijf je in voor onze digitale nieuwsbrief via www.kasteeldursel.be. Zo krijg je automatisch de digitale versie van dit Magazine. Op onze website vind je ook alle Magazines die sinds 2005 zijn verschenen.

Kasteelheer voor één dag

Huur het kasteel en nodig je gasten uit in een schitterend kader. Tarieven en voorwaarden vind je op www.kasteeldursel.be.

Steun het kasteel

Dankzij onze projectrekening bij de Koning Boudewijnstichting is een gift aan het kasteel fiscaal aftrekbaar (vanaf 40 euro). Wil je helpen bij de verdere verfraaiing, de inrichting en het onderhoud van het kasteel en het park? Stort dan jouw gift op BE10 0000 0000 0404 met als gestructureerde mededeling 128/2740/00069. Alvast hartelijk dank!

Historalia
musicalspektakels

Presenteert

Dit jaar te zien
in zes kastelen
in Vlaanderen!

Kerstmagie

(Hingene)

Is op zoek naar jou!

- ✓ Zin om mee te werken aan een magisch theaterproject in jouw buurt?
- ✓ Steek je graag de handen uit de mouwen in groepsverband?
- ✓ Wekt een historisch kasteel jouw creatieve verbeelding?

Dan is Kerstmagie helemaal iets voor jou!
Deze unieke theaterwandeling doorheen het Kasteel d'Ursel brengt je langs sprookjesachtige zalen waarin prachtige kostuums en een meeslepend verhaal het kasteel tot leven brengen.

Wil je meewerken voor of achter de schermen?
Grijp je kans en neem deel aan dit unieke event.
Inschrijven kan tot en met 15 mei 2019.
Voorstellingen in december.

Infoavond

Meer weten?
Kom op dinsdag
7 mei naar onze
infoavond!

Inschrijfformulier en meer info via
kerstmagie.be

Praktisch

Kasteel d'Ursel
Wolfgang d'Urselstraat 9
2880 Bornem
19u00 - 20u00

‘Intens gelukkig was ik met jou’

Sinds 2015 is het mogelijk om een parkbank te adopteren als blijvende herinnering aan een geboorte, een verjaardag, een jubileum of een geliefde die is overleden. Momenteel staan er al een tiental van deze herinneringsbanken in het park. Ze zijn allemaal voorzien van een messing plaatje met een persoonlijke boodschap. Elke bank wordt plechtig ingehuldigd tijdens een korte ceremonie.

Eind maart werd de herinneringsbank van Roger Boonen ingehuldigd door zijn weduwe Mady Browaews. ‘We wonen in Aalter,’ vertelt ze, ‘maar we zijn samen dikwijls naar het kasteel gekomen om er te genieten van concerten of een mooie parkwandeling. Op 30 maart 2018 is mijn echtgenoot overleden. Dat is nu een jaar geleden en ik wil hem graag eren met een parkbank. De tekst op het plaatje luidt *Intens gelukkig was ik met jou* en dat is helemaal gemeend. Ik dacht dat ik het moeilijk zou krijgen, maar dankzij de steun van vrienden en familie werd het een heel geslaagd herdenkingsmoment.

Heb je zelf interesse om een parkbank te adopteren? Neem dan contact op via info@kasteeldursel.be of 03 820 60 10.

De inhuldiging van de herinneringsbank van Roger Boonen

Het park een beetje groter ...

Begin februari plantten we een nieuwe eikendreef en enkele weken later werd er ook een weiland bebost. Een paar jaren geleden hadden we de kans om enkele weiden te kopen ten oosten van het park. Eén daarvan werd beplant met bijna driehonderd piepjonge zomereiken, zwarte elzen, vogelkersen en wilgen. Daarrond kwam een mantel van vijfhonderd kleine boompjes en struiken, zoals vlier, spork, sleedoorn, Gelderse roos, hazelaar en meidoorn. Momenteel zijn het allemaal nog dunne sprietjes, maar op termijn wordt dit een mooi, gevarieerd bosperceel. Bij de aanplant van de eikendreef werden enkele reserve-exemplaren besteld, voor als een van de dreefbomen kapot zou gaan. We hebben de reservebomen ook op het weiland geplant. Hopelijk gaat alles goed met de dreef en kunnen ze daar uitgroeien tot prachtige solitaires. En tegelijk wordt ook het park een beetje groter!

... met een paar gaten

Ook in Hingene heeft de storm van 10 maart lelijk huisgehouden. Twee afgeknakte linden op de oprijlaan, drie omgevallen beuken van meer dan 130 jaar oud in de beukendreef, een stokoude solitaire beuk waar de top uitscheurde en nog meer dan dertig andere bomen die tegen de grond lagen: het was een stevige ravage. In eerste instantie ontfermden

we ons over de onveilige situaties en het vrijmaken van de wandelpaden. En in nood kent men zijn vrienden: bij de zaagwerken kregen we hulp van een ploeg uit het provinciaal domein Prinsenspark en van enkele leerlingen van het Centrum Lereren Werken van PTS Mechelen. Ook twee klassen van de Hingense Huveneersschool staken de handjes uit de mouwen om honderden weggewaarde beschermkokers terug te plaatsen op het net beboste weiland. Een deel van de omgevallen bomen zal na de broedtijd nog worden opgeruimd, maar waar praktisch en esthetisch mogelijk laten we heel wat stammen en takken ook gewoon liggen. Dood hout in een bos zorgt immers voor een grote ecologische meerwaarde.

Atelier van Antonine opnieuw open

Deze winter werden we in onze nieuwe vakantiewoning geconfronteerd met een grote waterschade. Na een lange droogtijd hebben we nieuwe parket gelegd in twee slaapkamers en werden de muren opnieuw geschilderd. Vanaf begin maart kunnen we terug gasten ontvangen. Tot eind augustus is er nog maar één weekend vrij, maar wie graag in de week wil komen logeren, vindt zeker nog een gaatje in onze kalender. Op www.ateliervanantonine.be vind je alle informatie!

© Joris Ceuppens

De laureaten van La Primavera Pianistica 2019: v.l.n.r. Yasuyo Segawa, Talmon Pachevsky & Alona Milner

Primavera Pianistica Competition

Bij het begin van de lente ontvingen we voor de elfde keer op rij de internationale masterclass La Primavera Pianistica. Ook dit jaar was er een wedstrijd aan gekoppeld, die werd gewonnen door de 18-jarige Talmon Pachevsky uit Israël. De tweede prijs ging naar Yasuyo Segawa (Japan) en Alona Milner (Israël) behaalde de derde prijs. Volgens de jury, onder leiding van Aquiles Delle Vigne, is Talmon Pachevsky een fantastische pianiste. ‘Ze is enorm getalenteerd. Ze nam al verschillende keren deel aan de wedstrijd en we zagen haar groeien gedurende de verschillende edities. Zij beschikt niet alleen over een uitstekende techniek, maar heeft ook uitmuntende artistieke vaardigheden en een grote persoonlijkheid. We voorspellen dat Talmon een grootse carrière tegemoet gaat.’ Op uitnodiging van Cultuurcentrum ‘Ter Dilft geeft ze volgend seizoen alvast een recital in het kasteel.

Jonge ministers in het kasteel

Eind februari organiseerden we i.s.m. Europa Direct twee Europaweken. Vijftien klassen uit het vijfde en zesde leerjaar van scholen uit Balen, Ekeren, Breendonk, Wintam, Hingene, Hemiksem, Rumst, Ruisbroek en Puurs namen er deel aan een rollenspel rond Europa en een ontdekkingstocht door het kasteel.

De interactieve Europasessie maakte van de leerlingen echte Europa-experts in amper twee uur tijd. Tijdens het rollenspel kropen ze in de huid van de ministers van de lidstaten. Ze discussieerden én stemden over een wetsvoorstel rond erfgoed en scholen: ‘Moet er een Europese verplichting komen om erfgoed te bezoeken met de klas?’ De leerlingen waren Europees parlements lid voor één dag en maakten ook de Europese begroting op. Nadien volgden ze de ontdekkingstocht ‘Hier met de pruijk’ en maakten ze kennis met het kasteel en het leven van adellijke kinderen in de achttiende eeuw. Ze volgden ook de avonturen van Conrard-Albert d’Ursel, die op zoek ging naar een vrouw, maar trouwde met haar handschoen ...

Vrijwilliger groenwerker

De Verenigde Naties hebben 2 april uitgeroepen tot Wereldautismedag (World Autism Awareness Day), een dag waarop autisme wereldwijd in de schijnwerpers staat. Sinds augustus vorig jaar hebben we daar in het kasteel ook wat meer ervaring mee. Elke donderdag komt de 23-jarige Toon Segers ons helpen in het park. ‘Toon heeft een Autismespectrumstoornis (ASS) en heeft daardoor heel wat beperkingen’, zeggen zijn ouders Bart en Els. ‘Hij wilde graag actief bezig zijn en een bijdrage leveren aan de maatschappij.

Via de school werkte hij eerder al in een winkel. Maar daar had hij het moeilijk met het klantencontact. Via de atletiekclub leerden we Tom, de parkbeheerder van het kasteeldomein kennen. Na overleg met directeur Koen De Vlieger was hij bereid om Toon een kans te bieden om mee te komen werken. Toon draaide eerst mee op proef, maar intussen is hij al enkele maanden aan de slag in het park. Toon is enorm graag buiten en houdt niet zo van de drukte. Hier voelt hij zich helemaal thuis.’ Parkbeheerder Tom D’hont: ‘Van de lente tot de herfst maait Toon met de grasmachine de gazons waar we met de zitmaaier niet kunnen werken. Daarna helpt hij met het ruimen van de gevallen bladeren. In het putje van de winter verwijdert hij klimop van de bomen, zodat ze minder vatbaar zijn voor stormwinden. Voor ons is het een grote hulp en we hebben de indruk dat hij zijn werk ook heel graag doet.’

Csaba Baetes van Werkburo Pegode is sinds enkele maanden de jobcoach van Toon. ‘Iets minder dan een jaar geleden is Toon via ons project ‘jobstart’ beginnen werken in het kasteeldomein. Mijn collega Nette en parkbeheerder Tom hebben hem wegwijs gemaakt in de job van groenwerker. Omdat Toon ASS heeft, gebeurt dat in stapjes en volgens zo duidelijk mogelijke instructies. Het vraagt soms wat meer tijd om dingen in te oefenen, maar eens hij een taak onder de knie heeft, voert hij ze heel nauwkeurig en vol enthousiasme uit. Terwijl we snoeien, harken en maaien, maken we ook een praatje: over het werk, maar ook over het weer, de natuur, een lief ... Tijdens deze momenten houden we de vinger aan de pols, zowel op het vlak van taakinvulling als hoe hij zich voelt. Het park is een ontmoetingsplaats voor mensen die hun hond uitlaten, joggers, wandelaars of spelende kinderen. Voor Toon was dat even wennen. Ook op dat vlak is hij gegroeid. ‘Vaste’ parkbezoekers begroeten hem en hij geniet zichtbaar van deze (h)erkenning.’

HINGENE

BUITENGEWOON PRACHTIGE KASTEELFEESTEN

AANGEBODEN TER GELEGENHEID VAN HET HEILIG DOOPSEL VAN ROBERT, GRAAF D'URSEL * INGERICHT DOOR DEN HERTOEG EN DE HERTOGIN D'URSEL

ROND KASTEEL D'URSEL

OP **ZONDAG 16 JUNI 1873/2019**
'S MIDDAGS VAN 4 TOT 6 UREN

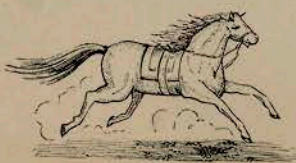
VICTORIAANSE KERMIS

- Paardencarrousel · Zweefmolen · Vliegend Tapijt · Ezelritjes · Jachthoornblazers
- Koetsen & Paarden · Velocipedes · Verhalenvertellers · Volksspelen · Kruisboogschutters
- Verkoopsters van Hoeden, Sieraden & Lekkernijen · Spijs & Drank
- Boerendansen · Franse Dansen · Kinderboerderij · Varkenshoeder · Etc.

REIZEND CIRCUS

- Dame met Baard · Sterkste Man · Vuurspuwer
- Pierrot · Paardenact · Junglekind · Hypnotiseur · Acrobaten · Worstelgevecht

DE KOMPANEN
VAN DE HEER
JULES VERNE

EREWACHT VAN PRUSELIJKE
ZOEAVEN

KASTEELFEESTEN

Na een hertogelijk huwelijksfeest (1772), de ontvangst van keizer Napoleon (1810) en de gebeurtenissen rond de Belgische Revolutie (1830) brengen de Kasteelfeesten ons op 16 juni terug naar 1873: naar het doopfeest van graaf Robert d'Ursel, gecombineerd met een victoriaanse kermis en reizend circus.

DE FAMILIE D'URSEL

Maak kennis met Joseph en Antonine, de trotse ouders van de kleine Robert. Ook zijn grootouders, ooms en tantes zijn van de partij. In hun mooiste kostuums – volgens de laatste mode van 1873 – verwelkomen ze familie en vrienden voor een plechtige ceremonie en een groot feest.

KOETSEN EN PAARDEN

Om klokslag twee uur maakt de familie haar intrede. Nadien blijven hun vier koetsen de hele dag rond de kasteelvijver rijden. Verkies je de reislandauer of de janplezier, of toch maar de witte victoria?

PAUSELIJKE ZOEAVEN

Tussen 1860 en 1870 wordt het territorium van de Kerkelijke Staat bedreigd door interne instabiliteit en het risorgimento, de beweging die Italië wil verenigen. Vanuit de hele katholieke wereld trekken jonge vrijwilligers naar Rome om er te vechten voor de paus. Charles d'Ursel, een neef van de hertog, wordt officier bij deze pauselijke zoeaven. Na de eervolle nederlaag keren ze in 1870 terug naar huis. Op uitnodiging van Charles d'Ursel blazen tientallen oude kameraden verzamelen in Hingene. Met de tamboers op kop marcheren ze door het park en lossen ze saluutschoten ter ere van de dopeling.

HEILIG DOOPSEL

Om halfdrie schrijden de pastoor, de onderpastoors, de koster, de misdienaars en de familie van de dopeling in processie van het kasteel naar de tent. Ze worden er opgewacht door de paters van de Sint-Bernardusabdij en enkele zusters van Gijzegem die in 1869 de Hingense meisjesschool hebben gesticht. Onder het goedkeurende oog van meter en peter wordt het jonge graafje opgenomen in de katholieke Kerk.

FRANSE DANSEN EN BOERENDANSEN

Na het doopsel gaan de stoelen aan de kant. Met wapperende vlaggen en vrolijke dansen vieren de Hingense dorpingen de doop van 'hun' graafje. Wanneer ze even uitblazen, nemen twee Franse dansmeesters het over. Ze geven demonstraties en leiden de adellijke gasten door de passen en figuren van walsen, quadrilles, polka's en mazurka's. Waag je zelf ook een danspasje?

ALLEZ, ALLEZ ROULEZ!

De blikvanger van de dorpskermis is natuurlijk de paardencarrousel. Helemaal beschilderd en ruim voorzien van paarden en sleeën verleidt hij jong en oud tot een memorabel ritje. Durvers nemen plaats in de authentieke zweefmolen. In enkele rondjes brengt hij je in nog hogere sferen!

EEN HISTORISCHE KINDERWAGEN

Intussen maken de trotse ouders een uitgebreide wandeling langs alle festiviteiten. De kleine Robert laat zich rijden in stijl: in een laat 19de-eeuwse kinderwagen met baldakijn, met vaste hand bestuurd door zijn toegewijde nanny.

VÉLOCIPÈDES

Op de Wereldtentoonstelling van 1867 in Parijs verschijnt voor het eerst een fiets met een heel groot voorwiel en een heel klein achterwiel. De zogenaamde hoge bi of *vélocipède* slaat direct aan bij de *upper class* in heel Europa. Enkele sportieve vrienden van de hertog brengen hun exemplaar mee naar Hingene en maken de oprijlaan onveilig ...

HISTORISCHE MARKT

Bij de juwelier snuister je tussen medaillons, armbanden en oorbellen. Een marskramer vertelt je zijn strafste verhalen en de smid maakt messen, nagels en hangertjes. Probeer zelf een touw te slaan, kies een waaier en pas een hoed. Of proef je liever van patisserie volgens historisch recept?

CHIRURGIJN

Op de markt vind je ook een militaire *médecin*. De dokter vertelt honderduit over primitieve schedelboringen, operaties en amputaties en laat je kijken in zijn grimmige dokterstas. Niet voor gevoelige zielen!

Een zoeaaf in

REIZEND CIRCUS

Sinds 1863 toert de Nederlandse familie Carré met een bonte stoet van circusartiesten door de Lage Landen. De dame met de baard, de sterkste man, een vuurspuwer, Pierrot, het junglekind, een hypnotiseur en acrobaten brengen drie keer per dag een spectaculaire voorstelling waarover je nog lang zal napraten, compleet met paardenact en worstelgevecht. Komt dat zien, komt dat zien!

GREATEST HITS

In de spiegelzaal zingt een indrukwekkende bas de pannen van het dak. Samen met een virtuoze Japanse fortepianiste brengen zij de grootste hits van Chopin, Schumann en Brahms. Romantische balladen, heldhaftige liederen en dramatische tranentrekkers: ze staan allemaal op het programma.

À LA CHASSE!

De jachthoorn was een populair instrument in adellijke kringen. Ook de hertog had zijn eigen *équipe de chasse* in Durbuy. Voor de gelegenheid stellen veertien jacht-hoornblazers zich op aan de rand van de Hingense bossen

STEAMNATION:

DE KOMPANEN VAN JULES VERNE

Naar het middelpunt van de aarde, Twintigduizend mijlen onder zee of De reis naar de maan: in 1873 kent iedereen de bestsellers van de Franse schrijver Jules Verne. Zijn kompanen van Steamnation brengen de sciencefiction tot leven. Met hun luchtschip BSS Phoenix verzorgen captain Glenwell en navigator John A. Wander al je transporten, legaal en extralegaal. Absintholoog James en de kok, Mr. Brown, versterken de innerlijke mens, terwijl chronicler Nathaniël L. Hetfield hun avonturen vastlegt voor het nageslacht. Allemaal zijn ze stiekem verliefd op dokter Elizabeth Brassbridge, die menig victoriaans theeduel in goede banen moet leiden.

BEESTENBOEL

In de kasteelboerderij vind je schapen, geiten, ganzen, eenden, duiven, kippen, konijnen en een kalfje. De varkens zijn moeilijk in toom te houden: ze doen niets liever dan op wandel gaan door het park, onder het waakzame oog van hun hoeder.

EZELRITJES EN VLEGEND TAPIJT

De ultieme test voor jonge cavaleristen. Hijs je in het zadel en paradeer als een echte huzaar over de grasvelden voor het kasteel. De dappersten nemen plaats op een tapijt dat steeds sneller en sneller wordt voortgetrokken door twee stevige boerenpaarden ...

WORD DORPSKAMPIOEN

Eind 19de eeuw bloeit het verenigingsleven. Naast fanfares en zangmaatschappijen zijn er tal van schuttersgilden, zowel met handbogen als kruisbogen. De Koninklijke Kruisboogvereniging Marnix komt van Deurne naar Hingene en geeft indrukwekkende demonstraties met traditionele kruisbogen. Speciaal voor beginners brengen ze ook een instapmodel mee: waag je kans en schiet de appel van het hoofd! Of word je liever dorpskampioen in het bakschieten, blaasbiljarten, stokvangen, sjoelbakken of andere volkse topsporten?

DE 'FRETTERS' VAN HINGENE

Poffertjes, Luikse en Brusselse wafels, ijsjes, hotdogs, hamburgers, frietjes, de lekkerste koffies en 'nen druppel': meer hebben de Hingenaars niet nodig om hun bijnaam eer aan te doen. ■

Tussen 1860 en 1870 wordt het territorium van de Pauselijke Staten bedreigd door interne instabiliteit en het risorgimento, de beweging die Italië wil verenigen. Vanuit de hele katholieke wereld trekken jonge vrijwilligers naar Rome om er te vechten voor paus Pius IX. Ook Charles d'Ursel, een neef van de hertog, neemt dienst bij de zogenaamde pauselijke zoeaven.

Charles d'Ursel wordt geboren op 20 januari 1848 in Brussel. Hij is de oudste van vier zonen van Ludovic d'Ursel en Marie-Louise Gueulluy de Rumigny, de familietak die in het kasteel van Oostkamp woont. Als 19-jarige slaagt hij voor het toelatingsexamen van de Leuvense universiteit, maar nog voordat het academiejaar begint, geraakt hij helemaal in de ban van vrienden die in Italië strijden als pauselijk zoeaaf. Charles besluit om zelf ook dienst te nemen. Daags voordat hij op 23 oktober 1867 aankomt in Rome, wordt de Serristorikazerne van de zoeaven opgeblazen. De jonge graaf laat zich onmiddellijk inlijven en hij wordt met stamnummer 4419 ingedeeld bij de eerste compagnie Depot. Wegens de revolutionaire dreiging blijft zijn opleiding beperkt tot enkele basisinstructies en moet hij direct mee de wacht optrekken. Amper twee dagen later krijgt hij al zijn vuurdoop, wanneer hij met zijn kapitein moet uitrukken naar de Orsinibommenfabriek in de Casa Ajani in de wijk Trastevere. Bij een hevig gevecht sneuvelen zeventien revolutionairen.

Op 2 november muteert Charles d'Ursel reeds naar de 5de compagnie 2de bataljon en een dag later vecht hij mee in de vermaarde slag bij Mentana. Onder leiding van Giuseppe Garibaldi proberen duizenden vrijwilligers Rome te veroveren om het te verenigen met de Italiaanse staat van Victor-Emmanuel II.

KASTEELFEESTEN 2019

Zondag 16 juni 2019 · van 13 tot 18 uur

Toegang 10 euro, 8 euro (voorverkoop)
kinderen tot 12 jaar gratis

Koop nu al je tickets in voorverkoop op
www.kasteeldursel.be

of aan de balie van CC Ter Dilft in Bornem

Charles d'Ursel als onderluitenant bij de pauselijke zoeaven (1870)

© Pro Petri Sede

De pauselijke zoeaven vechten als leeuwen in de voorhoede en een Frans hulpkorps dat de achterhoede vormt, komt op het einde de veldslag afronden. De compagnie van Charles d'Ursel maakt een omtrekkende beweging rond de stad en verhindert de vlucht van de garibaldisten. Zo neemt Charles deel aan het vuurgevecht, waarvoor hij later het Mentanakruis krijgt. Op 6 januari 1868 wordt hij korporaal bij de 1ste compagnie 2de bataljon en op 16 maart sergeant bij de 6de compagnie 2de bataljon, dat gelegerd is in de Engelenburcht in Rome.

De kersverse onderofficier komt sterk onder de indruk van Pius IX wanneer hij de mis bijwoont in diens privékapel en van de paus de communie krijgt. In

het voorjaar zoekt hij in de Apennijnen mee naar ondergedoken revolutionairen en tijdens de zomer van 1868 neemt hij deel aan het Kamp van Hannibal bij Rocca di Papa, waar paus Pius IX hen op 10 augustus bezoekt. Een maand later vertrekt Charles met zijn compagnie naar het garnizoen van Bagnorea. Na ongeveer een jaar in Italië keert hij in de winter met verlof terug naar België. In januari 1869 hervat hij zijn dienst, onder andere in mei in het garnizoen van het bergstadje Subiaco.

Bij het uitbreken van de Frans-Duitse oorlog in 1870 worden de Franse troepen teruggeroepen. Op 2 augustus vertrekken de laatste soldaten en krijgen de Italianen vrij spel om de Pauselijke Staten aan te vallen. Op 20 augustus wordt Charles d'Ursel onderluitenant bij de 2de compagnie Depot in de havenstad Civitavecchia.

Intussen troept een Italiaanse overmacht samen aan de grenzen van de Pauselijke Staten, die ze ten slotte op 10 september binnenvallen. Na de inname van Bagnorea en Civita Castellana worden alle zoeaven samengetrokken in Rome, behalve de Depot-compagnies die in Civitavecchia blijven. Op 14 september verschijnt ook daar een Italiaanse legermacht. Charles verdedigt de strook tussen het 5de en 6de bastion langs de landzijde ten noorden van de havenkom.

Op 15 september sluiten de partijen na de middag een wapenstilstand van 24 uur en trekken de zoeaven zich terug om te eten en te rusten. De Italiaanse generaal Bixio stelt een ultimatum en dreigt ermee de stad te bombarderen. Onder druk van de plaatselijke handelaren beslist de

Spaanse bevelhebber van het pauselijke garnizoen, luitenant-kolonel Serra, om de stad over te geven, zonder overleg met de algemene bevelhebber van de zoeaven. Op 16 september trekken de Italianen de stad binnen en ontwapenen ze de verdedigers. De volgende dag worden de zoeaven naar Ortobello begeleid. Vandaar gaat het de 19de per trein naar Livorno en de 26ste naar Bologna en Verona. Onderweg krijgen Charles en zijn kameraden heel wat te verduren. Op 29 september trekken ze over de Brennerpas, daarna naar Mainz en Keulen, om uiteindelijk op 2 oktober 1870 België te bereiken.

In 1872 treedt Charles d'Ursel in dienst bij Buitenlandse Zaken en wordt hij diplomaat. Hij bekleedt verschillende posten in Spanje, Brazilië, Roemenië, Oostenrijk, Frankrijk en Duitsland en vervult missies in China en Congo. Later wordt hij gouverneur van Henegouwen en West-Vlaanderen. Maar zijn tijd bij de zoeaven zal Charles nooit vergeten. Hij is lid van Pro Petri Sede ('Voor de stoel van Petrus'), de op 6 november 1870 opgerichte bond van strijders die vochten voor de bedreigde Pauselijke Staten. Wanneer Charles in 1877 wordt benoemd tot Ridder in de Orde van Pius IX, meldt het katholieke blad *La Croix* dat hij zeker zal kunnen rekenen op 'de hartelijke felicitaties van zijn oude kameraden die allemaal zijn vrienden zijn gebleven'. In 1891 ontvangt hij ook de Bene Merenti-medaille die wordt uitgereikt aan alle oud-zoeaven. Charles d'Ursel overlijdt op 30 juni 1903 in Brugge, op amper 55-jarige leeftijd. ■

LIEVEN GORISSEN
Pro Petri Sede

© Joris Ceuppens

Bonni wordt nanny

Tijdens de Kasteelfeesten worden de hoofdrollen meestal ingevuld door zogenaamde re-enactors, die vertrouwd zijn met het historisch correct naspelen van gebeurtenissen uit het verleden. Deze keer krijgen ze het gezelschap van enkele heel bijzondere hoofdrolspelers.

Op 16 juni herbeleven we het doopfeest van graaf Robert d'Ursel (1873), in combinatie met een victoriaanse kermis en circus. In het vorige Magazine kon je al lezen dat we een baby zochten om de rol van de kleine Robert te spelen. Zowel jongens als meisjes kwamen in aanmerking. De mama krijgt de rol van kindermeid of nanny, zodat ze de hele namiddag in de buurt van haar baby kan blijven. Om de oproep extra kracht bij te zetten, organiseerden we begin maart een persconferentie. We toonden een lege kinderwagen, maar niet de eerste de beste. Hilde Vervliet uit Mortsels heeft een collectie van 265 kinderwagens, 50 poppenwagens en 30 wiegjes. Ze leent ons een authentieke kinderwagen voor de Kasteelfeesten en bracht hem alvast mee naar het persmoment. 'Ik heb gekozen voor een zomerwagen met baldakijn uit de late 19de eeuw', zegt Hilde Vervliet. 'Met zijn grote wielen is de Napoleon III-wagen erg sierlijk en perfect voor deze gelegenheid. Ik vind het echt fijn om hieraan te mogen meehelpen en in juni opnieuw een baby in de kinderwagen te zien liggen, honderdvijftig jaar na de vorige.'

Kort na de persconferentie verschenen de eerste babyfoto's in onze mailbox. Helena, Hidde, Amaury, Lowie, Jef, Roxanne en Robby: allemaal lagen ze te popelen om de rol te spelen. Er kwam echter ook een aanbod dat te mooi leek om waar te zijn: een tweeling uit Hingene met de perfecte stamboom. 'Leonie en Feline werden geboren op 19 november 2018, maar liefst drie maanden te vroeg', zegt hun mama Paulien Vertonghen. 'Ze wogen amper 1,150 kg en 1,300 kg. Intussen zijn ze al flink gegroeid, maar ze blijven nog erg klein voor hun leeftijd.' We zijn heel blij dat we een tweeling gevonden hebben. Als er een kindje ziek is, kan haar zusje het overnemen en zelfs in de loop van de feesten kunnen ze elkaar afwisselen.

Het is natuurlijk ook fijn dat de hoofdrolspelers in Hingene wonen. Er is zelfs een directe link met het kasteel. Paulien Vertonghen is getrouwd met Yves Maes. Hij is de zoon van Dirk Maes, zaakvoerder van

Brandstoffen Maes, en de kleinzoon van Jef Maes. Dé Jef Maes die jarenlang de drijvende kracht was achter ... de Kasteelfeesten in Hingene. Tussen 1975 en 1994 organiseerde hij negentien edities, samen met de verenigingen en een grote groep vrijwilligers. Het programma varieerde van jaar tot jaar en omvatte stoten, optredens, demonstraties, oldtimertochten, rommelmarkten en goed voorziene drank- en eettentent.

Toen we de Kasteelfeesten in 2010 nieuw leven inbliezen, hebben we Jef Maes geïnterviewd voor dit Magazine. Hij haalde met veel plezier herinneringen op, maar vond het bijzonder jammer dat ze nooit aan een twintigste editie zijn geraakt. Hij was dan ook erg blij toen hij hoorde dat er terug Kasteelfeesten gingen komen. 'Mijn vader zou ongelooflijk fier zijn geweest als hij had geweten dat zijn achterkleindochters er ooit de hoofdrol in zouden spelen,' zegt Dirk Maes. 'Toen ik de oproep voor een baby zag, heb ik niet gearzeld. Toevallig kwamen onze kinderen die avond net eten en ik heb de kwestie meteen op tafel gelegd. Iedereen was het erover eens dat we onze

meisjes moesten voorstellen voor de rol. Mama Paulien wil liever wat uit de schijnwerpers blijven, maar mijn echtgenote Brigitte zei direct dat zij de rol van nanny wel zou spelen.'

En zo wordt bonni – zoals grootmoeders tegenwoordig wel eens genoemd worden – voor één dag nanny. 'Ik vond inderdaad dat we het moesten doen ter ere van mijn schoonvader,' zegt Brigitte Marivoet. 'Hij was trouwens ook de dooppeter van onze zoon Yves. Ik ben geen grote actrice en ben best wel zenuwachtig voor het hele gebeuren, maar alles komt zo mooi bij elkaar dat het wel voorbestemd lijkt te zijn.' En wat vindt papa Yves van het hele gebeuren? 'Die gaat er helemaal mee akkoord,' zeggen mama en bonni terwijl ze elkaar lachend aankijken, 'en is vooral blij dat hij zelf geen rol moet spelen!'

Na onze zoektocht naar een baby hadden we de smaak helemaal te pakken. Zou het niet mooi zijn als de rol van de ouders – Joseph d'Ursel en Antonine de Mun – ook gespeeld zou worden door bijzondere

acteurs, bijvoorbeeld door hun verre nakomelingen? We hebben de vraag gesteld aan de familie d'Ursel en na een kleine zoektocht in de rangen van graven en graven vinnen kregen we een mailtje van Thibault d'Ursel: 'Als jullie willen, kunnen Désirée en ik op 16 juni komen acteren.' Dat willen we zeker! Thibault en Désirée von Hohelohe trouwden in 2012 en ze behoren tot de tak van de familie die verbonden is met kasteel Linterpoort in Zemst. Enkele jaren geleden lanceerde Désirée trouwens *Les Petites Abeilles*, een hedendaagse kledinglijn voor kinderen geïnspireerd op traditionele ontwerpen. Ze kreeg veel aandacht toen de Britse prinsen William en Kate tijdens een staatsbezoek aan Australië en Nieuw-Zeeland hun zoon George uitdosten in een kruippakje met zeilbootjes van *Les Petites Abeilles*. Misschien zit er wel een traditioneel doopkleed in de collectie en kunnen de zusjes Leonie en Feline – alias Robert – een tweede hype lanceren tijdens de Kasteelfeesten? ■

KOEN DE VLIAGER-DE WILDE
Kasteel d'Ursel

In 1873 verblijft Antonine de Mun, hertogin d'Ursel, in haar voorouderlijke kasteel van Lumigny en tekent ze de belevenissen van haar zoon Robert:

De kleine Robert wordt wakker

Baby wil zelf eten

Baby ligt op de grond en doet alsof hij slaapt

SUPERVLIEG

Na een succesvolle passage in domein Kloosterheide en een feesteditie in Ter Dilft keert het kinderkunstenfestival SuperVlieg terug naar Hingene.

Op zondag 5 mei kan je in het park van het kasteel terecht voor een fijne familienamiddag met heel wat leuke activiteiten!

VOORSTELLINGEN

Springtime

Hendrik-Jan de Stuntman ontmoet Merel Kamp

Een man en een vrouw hangen aan industriële veren in een stalen constructie. De veren zorgen voor een beperkte bewegingsvrijheid, waardoor bewegingen vertraagd, onhandig en karikaturaal zijn. Een uniek visueel spektakel waarin de clichés zich opstapelen tot een tragikomisch liefdesverhaal.

Rommelman

Koen Swanenberg

Rommelman woont graag tussen zijn rommel. Hij is verzot op rommel! Want soms is het in zijn hoofd ook een rommel-tje. En met rommel verveelt hij zich nooit ... Acteur en poppenspeler Koen Swanenberg (FroeFroe) transformeert rommel in figurenspeel.

Viva Victor

CIE kRraK!

Victor is jarig en krijgt van het publiek een cadeau dat uiteindelijk zijn leven zal veranderen. *Viva Victor* is een poëtische clownerievoorstelling vol visuele en absurde humor met veel publieksinteractie rond, op en in een caravan.

De gulle Boom

De Trawanten

'Er was eens een boom ... en hij hield van een kleine jongen.' Zo begint het ontroerende verhaal over de vriendschap tussen een boom en een jongetje. Shel Silverstein schreef een prachtig boek dat voor alle leeftijden andere betekenissen heeft. De Trawanten maakten er een intimistische, muzikale figurentheatervoorstelling van.

De duiventil

Pigeon on Piano

Pianiste Katrien 'Pigeon' Verfaillie speelt eigen composities in de kleinste concertzaal ter wereld. Steek je hoofd in deze sprookjesachtige muzikale kijkdoos en ontdek een wonderlijke wereld, een magisch schouwburgdecor van duifjes, lichtreflecties en heerlijke pianocomposities.

De grote boze wolf

Dit hilarische verhaal van Jonas Boets zet de klassieke sprookjes op hun kop. De afdeling Woord van de Bornemse academie maakte er een vertelling met schaduwspel van.

Deuge-vliegjes

De afdeling Dans van de Bornemse academie houdt van rollen en dollen, acrobatische toeren en gekke dingen. Van links naar rechts, van boven naar onder, zo dansen zij de hele dag door!

ANIMATIE

The XXL One

XXL

Maak kennis met deze retro-steltenloper en zijn kompaan. Met zijn opvallende camera fotografeert hij iedereen vanuit zijn eigen vogel-perspectief. Achteraf kan je je eigen SuperVlieg-foto online downloaden.

Cirq Poubelle

Cirquimstancia

Twee straatvegers met een passie voor afval rijden rond op hun mini-vuilniswagen. Geen vuiltje zal aan hen ontsnappen. Maar wees gewaarschuwd, want hun passie gaat heel ver.

Ze verwerken het afval op een ongewone manier en proberen te recyclen. Denk dus twee keer na vooraleer je iets op de grond gooit!

Colors

Teatro Pavana

Vrouwelijke schepsels, gehuld in prachtige kostuums, zorgen voor een uitbundige kleurenpracht. Als ze bewegen, dansen hun gewaden mee. Laat je meedrijven in een spectaculaire zee van kleuren.

Houten speelplein

DE VAN HUT

DE VAN HUT maakt kinderspeeltuigen van recuperatiemateriaal, vol verbeelding voor klein en groot. Maak kennis met het kastkasteel, de schommeldraak en het doolhofkasteel.

Zweefmolen

Natuurlijk is ook zweefmolen *Hemelvlicht* uit 1912 opnieuw van de partij!

Instaporkest Bornem

Zin om even weg te dromen bij mooie muziek? Om daarna weer meteen te dansen op swingende ritmes? Kom dan zeker eens luisteren!

WORKSHOPS

Chez COL

Col vzw

Restaurant *Chez COL* is een artistiek laboratorium waar families experimenteren met ecologisch verantwoorde materialen. In een absurde context gaan jong en oud samen aan tafel. Kunstzinnige ochtenden dagen de deelnemers uit tot creativiteit.

Tetra Town

Restvorm

In *Tetra Town* is alles gemaakt van melk- en fruitsapverpakkingen, zoals Tetra Pak. Je kunt er lekker zitten in een Tetra-stoel onder de Tetra-parasol. En natuurlijk maak je je eigen unieke Tetra-hoed die je nog de hele zomer kunt dragen.

Open ateliers

'Tateltjeek

Zin om te knutselen? Spring binnen en laat je fantasie de vrije loop! Maak een grappige flamingo, een zacht schaapje of een marionet om je eigen theater mee op te vrolijken.

Boekenzoektocht

Bib Bornem

Voor de allerkleinsten is er een leuke boekenzoektocht die ze samen met mama, papa, grote zus of broer kunnen beleven.

Makey Makey

Bib Bornem

Kom je meespelen op onze boekenpiano en shaken op onze dansmachine? De bib experimenteert samen met jou en de Makey Makey met boeken en muziek.

SUPERVLIEG

Zondag 5 mei 2019
van 13 tot 17 uur

Een organisatie van gemeente Bornem, 'Tateltjeek, Instaporkest Bornem, Chiro Hingene en Scouts Bornem.

Deelnemen kost 6 euro
vriendenpas Ter Dilft of
jonger dan 19 jaar: 4 euro.

Alle info vind je op
www.terdilft.be

Ronaldo swingt

© Benny De Grove

Van 16 tot 18 mei swingt het in het kasteeldomein. Nanosh Ronaldo, zoon van Danny en deel van de zevende generatie van de opmerkelijke circusfamilie, slaat er samen met een aantal bevriende jonge circusartiesten de tenten op. Hij brengt zijn eerste eigen voorstelling waarmee hij terugkeert naar de glitter en de glamour van de jaren veertig.

Nanosh Ronaldo: 'Ik leef en werk al heel mijn leven in het circus en heb eigenlijk nooit iets anders gekend. Ik ging wel naar school, maar zodra ik tijd had, stond ik mee op de planken of werkte ik achter de schermen. Het was voor mij heel evident om ooit een eigen voorstelling te gaan maken. Dit seizoen is het perfecte moment. Mijn vader toert met zijn solo-voorstelling *Fidelis Fortibus* en aangezien we toch al het materiaal dubbel hebben, is het nu de ideale gelegenheid om mijn droom te realiseren.'

'Swing staat helemaal in het teken van de jaren veertig. Ik voel me al langer aangetrokken tot de muziek van bigbands,

variétéshows en cabaret. Tony Decap, de intussen wereldwijd bekende orgelontwerper, construeerde speciaal voor deze voorstelling een groot mechanisch Decaporgel in de oude circus- en variétéstijl. Daarmee suggereren we de aanwezigheid van een live bigband. Ook de kostuums, het decor en de acts baden helemaal in die sfeer. Een deel van het publiek zit aan tafeltjes en wordt vooraan op het podium bediend.'

'Voor *Swing* trekken we met een karavaan van woonwagens tegen 25 km per uur van dorp tot dorp. In zo'n woonwagen heb je natuurlijk veel minder comfort dan in een gewoon huis, maar het is er wel heel gezellig en knus. Ik kijk er naar uit om ermee naar het kasteeldomein te komen. Ik ben hier al een paar keer eerder geweest met andere voorstellingen en we spelen niet dikwijls op zo'n supermooie plek. Als je de kasteeldreef oprijdt, zie je niks wat lelijk of modern is en dat geeft toch wel een apart gevoel. Je keert er terug in de tijd.'

'Ik omringde me met een zo goed als nieuwe ploeg van jonge circusartiesten die ik in

de loop van de jaren heb leren kennen. Er is een zangeres, er zijn trapezenummers, er wordt gedanst, gejongleerd en zelfs geroleschaatst. We zijn intussen een hechte ploeg vrienden en dat maakt het heel fijn om te werken. De voorstelling is speels en vrolijk. We proberen de kijkers met een opgewekt gevoel achter te laten.'

'Mijn vader is niet fysiek aanwezig in de voorstelling, maar zijn invloed is zeker voelbaar. Hij treedt op als coach en helpt ons inhoudelijk en technisch. Ik heb ontzettend veel van hem geleerd, niet alleen over het circus, maar ook over het leven. Als hij zelf niet aan het spelen is, komt hij zeker kijken. Mijn vader is mijn beste vriend.' ■

VEERLE MOENS
Kasteel d'Ursel

CIRCUS RONALDO · SWING

16, 17 en 18 mei · 20 uur · 15/12 euro

De voorstellingen vinden plaats in kasteeldomein d'Ursel

Info en reservatie

CC Ter Dilft · 03 890 69 30 · www.terdilft.be

ZOMER IN HINGENE

OPENDEURDAGEN

Deze zomer zetten we de deuren van het kasteel wagenwijd open. Van 30 juni tot 9 september 2019 kan je elke zon- en feestdag van 13 tot 18 uur alle verdiepingen bezoeken. We vertellen het verhaal van het kasteel, van de familie d'Ursel en van hun stadsresidentie in Brussel. Tegelijk zie je ook hoe dit uitzonderlijke monument de voorbije jaren opnieuw tot leven is gekomen. De toegang is gratis, maar na afloop vragen we graag een vrije bijdrage voor het onderhoud en de werking van het kasteel.

ZOMERZOEKTOCHT

Op zijn hoogtepunt omvatte het hertogelijke domein in Hingene bijna 300 hectare. Onze zomerzoektocht leidt je door het park en de polders, langs de Scheldepark en het paviljoen De Notelaer. Onderweg herken je zoveel mogelijk foto's en be-

antwoord je een reeks vragen. De winnaar van de zoektocht krijgt een prachtige prijs: een gratis weekend voor acht personen in het Atelier van Antonine!

Download de opgave vanaf 29 juni via www.kasteeldursel.be. Je kan de zoektocht volgen op een dag naar keuze en uiteraard zonder inschrijving.

PARKBAR

Naar goede gewoonte verschijnt er deze zomer opnieuw een pop-upparkbar. Elke zon- en feestdag kan je er van 13 tot 18 uur komen genieten van een ijsje, een drankje en natuurlijk de onvolprezen Cuvée Antonine.

KASTEELBIVAK

Al meer dan 10 jaar lang pakt de provincie Antwerpen elke zomer uit met Terra Nova: betaalbare, verrassende en avontuurlijke activiteiten dicht bij huis en verspreid over de volledige provincie.

Tijdens onze kasteelbivak reis je met familie of vrienden terug naar de tijd van Napoleon en zijn tegenstanders op het slagveld, het 7de Bataljon Infanterie van Linie. Je brengt je eigen tent mee en bereidt samen met de soldaten je avondmaal in de veldkeuken. Je leert marcheren en exerceren op de oprijlaan voor het statige kasteel en als afsluiter van de avond zing je soldatenliederen bij het kampvuur. 's Ochtends staat iedereen weer paraat voor een keizerlijk ontbijt in de spiegelzaal van het kasteel. *En garde soldaatjes!*

Vrijdag 26 of zaterdag 27 juli 2019, telkens van 18 uur tot 10.30 uur de volgende dag 25 euro voor volwassenen (20 euro voor kinderen t.e.m. 12 jaar) Tickets vanaf 14 mei via www.terranova.be

**TERRA
NOVA**

Foto's © Kristof Dongleur

Klimaatstrijd in De Notelaer

Flora & the Water Warriors is een samenwerking tussen fotograaf Bart Ramakers en pop-artist William Sweetlove. In 2017 namen ze allebei deel aan onze tentoonstelling *The Beauty of the Beast*. Ze ontmoetten elkaar op de vernissage en twee jaar later slaan ze de handen in elkaar voor een zomertentoonstelling in het paviljoen De Notelaer. *Flora & the Water Warriors* staat helemaal in het teken van de klimaatverandering.

‘William en ik creëren moderne watergodinnen om ons te helpen bij het beschermen van onze leefomgeving’, zegt Bart Ramakers. ‘In wijsheid, schoonheid en uitstraling zijn ze de evenknieën van Flora, Athena en Aphrodite, maar net als hun makers handelen ze meedogenloos in de wereld van vandaag. *Flora & the Water Warriors*

plaatst het klimaatprotest in perspectief door het terug te brengen naar de pre-industriële tijd: het tijdperk van de Verlichting. Voor het grootste *tableau vivant* uit de reeks ruilde ik het paviljoen voor het kasteel. De spiegelzaal wist even niet wat ze zag en het klimaat warmde plaatselijk wel heel erg op! Het eindresultaat kan je deze zomer (van 30 juni tot 31 oktober, elke dag van 14 tot 18 uur) gratis komen ontdekken in De Notelaer. De beelden zijn vanaf 18 mei ook te zien in het Musée Matisse in Le Cateau-Cambrésis en vanaf 26 juni in de kunstbiënnale in de Citadel van Namen.

www.bartramakers.com/exhibitions

